

УНИВЕРЗИТЕТ „БИЈЕЉИНА“ БИЈЕЉИНА

Бијељина, Павловића пут бб – Дворови, тел/факс: 055/350-150; 351-101 ЖР:
1610250028490014 Raiffesen bank; Мат.бр.11066283; ЈИБ:4403180380002;
Шифра д.85.42, www.ubn.rs.ba; info@ubn.rs.ba

ПРОЦЕДУРЕ

**ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ И ИНОВИРАЊЕ СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА
УНИВЕРЗИТЕТА**

На основу члана 54. Закона о високом образовању Републике Српске и члана 43. Статута Универзитета Бијељина, Сенат Универзитета 05.08.2020. д о н о с и:

ПРОЦЕДУРЕ ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ И ИНОВИРАЊЕ СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

1. Сврха

Овом процедуром се дефинише и документује редослијед, начин и одговорност за редовно праћење, преглед, преиспитивање, измјене, допуне и иновирање постојећих студијских програма на свим циклусима студија и других облика образовања на организационим јединицама Универзитета „Бијељина“ с циљем осигурања потребног квалитета.

2. Подручје примјене

Ова процедура примјењује се у систему квалитета код поступка преиспитивања и иновирања постојећих студијских програма. Процедура важи за све факултете, а примјењује се у научно-наставном процесу свих циклуса студија.

3. Дефиниције, појмови и скраћенице

Процедура - одређени начин одвијања активности.

Квалитет у високом образовању – мултидимензионални концепт који обухвата све његове функције и активности укључујући наставу и академске програме, истраживање и научни приступ, обезбјеђивање особља, студената, зграда, факултета, опреме, услуга за друштво и академско окружење (према члану 11. Свјетске декларације за високо образовање-World Declaration on Higher Education).

Систем квалитета - организациона структура, одговорности, поступци, процеси и средства за спровођење управљања квалитетом.

Научно-наставни процес - на високошколској установи представља организовану активност

Наставни план и програм - Наставним планом утврђују се наставни предмети, укупан број часова предавања, вјежби и других облика наставног рада (у даљем тексту: настава). Наставним програмом утврђује се садржај наставног предмета, начин извођења наставе и полагања испита и других видова провјере знања, обавезни уџбеници, приручници и друга обавезна литература на основу којих се полаже испит из тог наставног предмета.

Студијски програм (eng. study programme) - скуп обавезних и изборних предмета, односно дефинисаних кроз садржај наставног плана и програма, циљеве и исходе учења, методе наставе, потребну литературу и методе оцјењивања чијим се савладавањем обезбеђују неопходна знања и вјештине за стицање дипломе одговарајућег нивоа и врсте студија. У смислу ове процедуре, студијски програм подразумијева само заокружене цјелине учења које воде конкретној квалификацији, па самим тим могу бити реализовани као студијски програми првог, другог или трећег циклуса.

Измјене и допуне студијског програма према нивоу измјене могу бити:

Редовно осавремењавање предмета које се односи на побољшање наставних метода, праћење савремене литературе, те усклађивање садржаја са савременим спознајама, представљају дио осигурања квалитета.

Измјене и допуне студијског програма врше се ради:

- усклађивања студијског програма са организацијом рада,
- усклађивања са достигнућима науке у складу са прописаним стандардима за акредитацију студијских програма,
- усклађивање ради постизања подударности са студијским програмима на дугим високошколским установама у окружењу,
- усклађивања са захтјевима привреде, односно тржишта рада,
- усклађивања са резултатима до којих се дође студентским анкетама и
- усклађивања са директивама Европске уније и домаћим прописима.

Измјене из претходног става не сматрају се новим студијским програмом.

Измјене области образовања којој припада студијски програм, назива студијског програма и звања које се стиче његовим завршетком, сматрају се новим студијским програмом које подразумијевају поступак лиценцирања код надлежних органа.

Скраћенице

УБН – Универзитет „Бијељина“;

НПП - Наставни план и програм;

ННВ - Научно-наставно вијеће;

СП - Студијски програм;

Агенција – АВОРС – Агенција за високо образовање републике Српске

Агенција - ХЕАБиХ - Higher Education Agency of Bosnia and Herzegovina

ESG - Стандарди и смјернице за осигурање квалитета у Европском простору високога образовања

Надлежности

- **Сенат УБН** одобрава ову и све процедуре на УБН.
- **Особље за квалитет** иницира и одобрава иницијативе других, подстиче израду и прегледа коначан текст процедуре, прати њену примјену у пракси и предлаже њено побољшање.
- **Руководиоци чланица** учествују у изради процедура и управљају одвијањем пословних процеса помоћу процедура.
- Израду процедуре раде **запослени** из процеса рада на који се она односи, у тиму са члановима Комисије за квалитет.

Старт

Сходно законској обавези и захтјевима Стандарда и смјерница за обезбјеђење квалитета у Европском простору високог образовања (ESG), а с циљем достизања постављених циљева, те адекватног одговора на захтјеве корисника и развојне потребе, УБН преко факултета врши редовно праћење, преглед и ревизију својих студијских програма.

Прикупљене информације из проведених анализа студијски програми се побољшавају и адаптирају како би се осигурала њихова актуелност и примјереност сврхи програма. С тим у вези, а на основу планова развоја, анализа и препорука из проведених анкета о квалитету и ECTS оптерећењу СП, посебних закључака ННВ или других стручних органа факултета, личном иницијативом наставног особља или захтјевом проректора за наставу започињу активности по овој процедури.

Значајну улогу у поступку преиспитивања и иновирања студијских програма имају анализе које спроводи Универзитет према *Процедурама за обезбјеђење квалитета студијских програма*.

Поступак ревизије постојећих студијских програма

- На основу анализе и интерпретације одговора добијених анкетирањем наставника, студената, завршених студената и послодаваца, одређују се евентуалне мјере у сврху побољшања, односно утврђује се потреба за провођењем процедуре за ревизију постојећих студијских програма, како би се отуда осигурао потребан квалитет у провођењу наставе и у крајњем исходу квалитет у образовању студената свих чланица Универзитета „Бијељина“.
- Обрада и интерпретација података имаће за резултат показатеље оцјене припремљености и оспособљености за рад, по појединим знањима и вјештинама, те оцјену стеченог знања из главних група предмета студијских програма. Исти ће бити приказани према студијским циклусима, како би се што квалитетније приступило ревизији постојећих студијских програма.
- Чланице Универзитета провјеравају, и по потреби, изнова дефинишу: циљеве студијских програма, садржај и структуру студијских програма у погледу односа општих академских, научно-стручних и стручно-апликативних дисциплина, радно оптерећење студената мјерено ECTS системом бодова, исходе и стручност које добијају студенти када заврше студије и могућности запошљавања, као и даљег студирања на првом, другом или трећем циклусу студија.
- Студенти властиту перцепцију сваког предмета из наставног плана и програма артикулишу кроз евалуацију наставе, наставника и сарадника која се анализира за сваку студијску годину и на основу тога се доносе компатибилни закључци са интенцијом побољшања студијских програма.
- Чланице Универзитета осигуравају студентима партиципацију у оцјењивању, евалуацији и осигуравању квалитета студијских програма.

На Универзитету Бијељина спроведи се формално оцјењивање и вредновање варијабли у односу на:

- квалитет наставе,
- квалитет наставника и сарадника:
- редовности одржавања наставе и вјежби,

- припремељеност наставника и сарадника за извођење предавања и вјежби,
- обимност предмета,
- покривеност литературом,
- коректност у односима према студентима и друго.

Оцјењивање се спроводи методом анкете, анонимног карактера, а резултати су обрађују за сваку чланицу посебно.

Студијски програми налазе се у средишту процеса наставе и учења и основ су за трансферисање знања према студентима. Отуда се на Универзитету „Бијељина“ студијски програми континуирано ажурирају, надзиру се и редовно унапређују, и постоји успостављен систем осигурања квалитета, да би се све то осигурало. Студенти би требали знати зашто су одређени предмети и програми значајни и релевантни, и шта могу очекивати да ће постићи од предмета. Правилна употреба ECTS система и модуларне структуре студијских програма, у великој мјери даје импулс развоју оваквог кохерентног приступа процедури за осигурање квалитета студијских програма, и треба бити практикована на свим чланицама Универзитета.

Даље, и најважније, јесте то, да структура студијских програма треба да буде таква да осигура достизање унапријед утврђених исхода учења. То и јесте главни разлог за ревизију циљева и исхода учења сваког студијског програма. Исходи учења требају да садрже генеричка знања, способности и компетенције које студенти добијају по завршетку појединог циклуса студија. Наставни планови и програми често садрже ону материју коју наставник зна да предаје, а не ону коју студент треба да усвоји и разумије, да би могао да је примјењује у својој професији, након завршетка студија.

Подношење иницијативе запреиспитивање или иновирање постојећег студијског програм

- Сваки наставник, група наставника, катедра, ННВ може иницирати измјене, допуне или иновирање СП. Поред тога, ННВ и други стручни органи факултета у склопу редовних разматрања планова рада, анализе уписне политике, оптерећења студената, њиховог напредовања кроз студије, дјелотворности процедура за провјеру знања студената, средине за учење, служби за пружање подршке, студентских очекивања, потреба и задовољства програмом, те анкетања послодаваца и сл. може **закључком иницирати евалуацију студијских програма.**
- Иницијатива за измјену студијског програма која је потекла изван поступка обезбјеђења квалитета, односно која није садржана у извјештајима које Комисија за обезбјеђење доставља Сенату ради усвајања и оцјене, може се поднијети Сенату путем научно-наставног вијећа факултета.

4. Разматрање иницијативе

- На основу става Сената, Комисија за обезбјеђење квалитета позива све заинтересоване стране да дају своје приједлоге и сугестије у погледу потреба за измјену студијских програма. На тим састанцима обавезно је присуство проректора за наставу.
- Унутрашење заинтересоване стране су запослени, односно наставници, сарадници и ненаставно особље, те студенти.
- Спољашње заинтересоване стране су представници привреде, тржишта рада, бивши студенти, јединица локалне самоуправе и други субјекти у зависности од струке на коју

се односи студијски програм.

- Закључци са одржаних састанака заинтересованих страна достављају се декану факултета.
- Декан факултета, као пресједавајући научно-наставног вијећа, упознаје чланове о иницијативи и закључцима до којих се дошло на састанку заинтересованих страна поводом измјене студијског програма.
- Уколико ННВ не подржи иницијативу, процедура иновирања студијског програма се завршава.
- Уколико је иницијатива подржана, оставља се рок да се изнесу евентуалне примједбе, приједлози и сугестије по иницијативи.
- и одређује датум сједнице научно-наставног вијећа факултета на којој ће се детаљније расправљати о потребама измјене студијског програма и евентуално донијето приједлог о измјенама студијског програма.
- Приједлог са измјенама студијског програма пошто га после сједнице ННВ факултета технички уредила служба за правне послове, доставља Сенату Универзитета.
- Сенат Универзитета у консултацијама са проректорима и деканима поново разматра сваки приједлог појединачно и о томе доноси Одлуку.

Разматрање приједлога на ННВ-у

- Коначну Одлуку о измјенама и допунама студијског програма доноси Сенат Универзитета.
- Носиоци студијског програма могу више пута мијењати студијски програм.
- **ННВ** разматра иницијативу у цјелости, а посебно: економске, организацијске, и социјалне елементе оправданости измјена СП, те његов општи утицај на позицију факултета у
- друштвеној заједници, окружењу и високом образовању.

Разматрање приједлога измјена на Сенату

- На основу достављеног приједлога ННВ измјена и допуна СП, Сенат УБН исти разматра, а узимајући у обзир потребе окружења, стратегију развоја, мисију и циљеве УБН, достигнути степен развоја науке и технике и ограничења надлежних органа, доноси једну од следећих одлука:

1. Прихватају се веће измјене и допуне СП
2. Одбијају се веће измјене и допуне СП.

- донесеној одлуци Сенат обавјештава подносиоца иницијативе путем ННВ на којој се СП реализује.
- Уколико је захтјев одбијен, поновни захтјев се може поднијети по истеку године дана од дана доношења одлуке Сената.

- Ако је Сенат својом одлуком прихватио измјене и допуне СП, обавјештава ресорно Министарство, у складу са чланом 26. став 4. Закона о високом образовању.

Важност процедуре

Важећа процедура се чува без ограничења. Неважећа процедура мора да се чува најмање 2 (двје) године после њене измјене од стране координатора за квалитет. Као мјеродаван датум се узима датум ревизије.

Документација

Документација настала у поступку измјене, допуне, иновирања и/или преиспитивања СП и друга пратећа документа се чувају према Закону о архивирању.

Одговорност

Одговорно лице за спровођење процедуре су декани факултета на којима се реализују студијски програми и проректор за наставу.

Број: 01-3322-28/20

Дана, 05.08.2020

Предсједник Сената
Проф. др Милена Јеликић – Стаков

*Проф. др Милена
Јеликић - Стаков*

ОПИС ИЗМЈЕНА И ДОПУНА СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА				
Назив студијског програма				
Носилац студијског програма				
Тип студијског програма				
Ниво студијског програма				
Начин извођења студијског програма				
Академски/стручни назив по завршетку студија				
Укупни број ECTS бодова	Прије промјене		Послије промјене	
Приједлог ННВ-а Пољопривредног факултета				
Одлука Сената Универзитета Бијељина				
Опсег измјена и допуна студијског програма	Број ECTS бодова непромијењенога дијела програма:			
	Број ECTS бодова промијењенога дијела програма:			
Редни број измјена и допуна студијског програма:				
Процјена разлога за измјену студијског програма				

ОПИС ИЗМЈЕНА И ДОПУНА СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

Табела 1. *Опис измјена и допуна студијског програма _____ на _____ факултету Универзитета Бијељина*

Р.бр.	Назив предмета који се мијења	Назив новоуведеног предмета	Бој ЕЦТС бодова предмета који се мијења		Образложење промјене
			Прије промјене	Послије промјене	
1					
2					
3					
4					
5					

***Документ је потребно копирати за већи број измијењених и/или надопуњених предмета**

ОПИС ИЗМЈЕНА И ДОПУНАСТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

Шифра						
Назив предмета						
Наставник						
Статус предмета						
Година						
Семестар						
Услов						
Матичност предмета						
Научна област						
Научно поље						
Ужа научна област						
Опис предмета						
Циљ						
Исход учења на нивоу предмета						
Садржај предмета-теоријска настава						
Садржај предмета-практична настава						
Практични задаци						
Методе извођења наставе						
Литература-обавезна						
Литература-препоручена						
Метрика предмета						
ЕЦТС	Наставне активности			Самостални рад студената (СРС)	Укупно часова	
	Предавање	Вјежбе	Други облици наставе (ДОН)			
Вредновање рада студента						
Предиспитне обавезе				Завршни испит		Укупно
Предавања	Вјежбе	Колоквијум	Други облици наставе (ДОН)	Писмени	Усмени	

УНИВЕРЗИТЕТ „БИЈЕЉИНА“ БИЈЕЉИНА

Бијељина, Павловића пу бб – Дворови, тел/факс: 055/350-150; 351-101
ЖР: 1610250028490014 Raiffesen bank; Мат.бр.11066283; ЈИБ:4403180380002; Шифра д.85.42
www.ubn.rs.ba: info@ubn.rs.ba

Бијељина, дана 05.08.2020. године
Број: 02-3322-28/20

На основу члана 54. Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“ број 67/20), и члана 43. Статута Универзитета „БИЈЕЉИНА“ Бијељина, на сједници Сената Универзитета „БИЈЕЉИНА“ Бијељина, одржаној 05.08.2020. године, д о н е с е н а ј е:

О Д Л У К А

о усвајању Процедуре за преиспитивање и иновирање студијских програма

Члан 1.

Усваја се Процедура за преиспитивање и иновирање студијских програма.

Члан 2.

Одлука је усвојена једногласно и ступа на снагу даном доношења.

Предсједник Сената
ректор

проф. др Милена Јеликић Станков

Доставити:

1. Чланицама Универзитета,
2. Студентској служби,
3. Секретаријату Универзитета,
4. Комисији за обезбјеђење квалитета,
5. Архив Сената.

